

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THEOGNIDIS
MEGARENsis
SENTENTIÆ ELEGIACÆ,
cum interpretatione & Scholijs.
ELIA VINETI.

ACCESSIONT ET HORVM
Poëtarum opera Sententiosa:

Phocylidis	Rhiani
Pythagoræ	Eratosthenis
Solonis	Panyasidis
Tyrtæi	Lini
Naumachij	Menecratis
Callimachi	Posidippi
Mimnermi	Metrodori
Eueni	Simonidis.
Senariorum libellus.	

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad verbum
conversa per IACOBVM HER-
TELIVM Curiensem.

Adiecta quoq; est omnium versio, Latino
Carmine à diuersis expressa.

Οὐ πέτε δ' ἀπαντέσσιν δρτίσαι καλῶς.

A M P L I S S I M I S ,
PI E T A T E , P R V D E N -
T I A , A C E R V D I T I O N E
præstantissimis viris, D. Coss.
& Senatoribus Reipublicæ
Saluendensis, Dominis
ac Patronis suis obseruandis.

S. P. D.

Vandoquidem Viri ampli-
fimi, nihil animis hominum
magis inhæret, quām id, cui
à teneris consuescunt : idqz
quod tenerum est, vt ait Se-
neca, proximis applicatur :
vniuersæ hominum societa-
tis permagni interest , vt ab ineuntibus sta-
tim annis mortales optionis , quæ per totam
vitam vsui futura sint , assuescere discant.
Quia verò ætatis imbecillitate iuuentus ad
malum quām ad bonum proclivior , minus
cōsiderat profuturāne an obfutura sint , quæ
tractat : opus est , vt per adultiores , quibus
cura eius qualicunqz modo incumbit , à tur-
pibus ad honesta , à vitijs ad virtutum amo-
rem deducatur. Id autem nulla commodio-

E P I S T.

re via, quam per liberalem institutionem, fieri potest. Tanta enim eius vis est in utramque partem, ut nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, vitiosa reddatur: nulla item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cum adulta hominum ætas ad omnia minus docilis tractabilis sit, quam rudes illi iuuentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionem facile admittunt: tum generosi mores, ut ille ait, imbuendi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; discedenda, quæ nec grandinem, nec vim, nec loutem ipsum, ut Plato inquit, extimescant: quæ quoque cum naufrago salua enatare, nec a latronibus eripi queant, cum ad quævis cereum adhuc est ingenium. Nam postquam annis iam quasi dirigit animus, partim ægrè, quorum prævia consuetudine fuimus infecti, dediscimus: partim, quæ nescimus, non nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quod elegantissima metaphora hac respexisse videtur Ouidius:

Qua prabet latas arbor spaciantibus umbra,

Quo posita est primum tempore, virga fuit.

Tunc poterat manibus summa tellure renelli,

Nunc fiat in immensum viribus aucta suis.

Hæc

D E D I C A T.

Hæc perita rerum antiquitas considerans,
quæ nihil nō egit, ut Republicæ optimè con-
stitutæ in suo flore permanerent, iuuentu-
tem, ceu seminarium totius hominum con-
uersationis, optimis quibusvis non tam ar-
tibus & disciplinis, quam morum vitæ p̄-
ceptis imbuendam curauit. Non ignara, &
sine literis rudes inertesq; , & cum literis pa-
rum utiles fore homines, nisi honestati vitæ
quam primum assuefierent. Plus enim defi-
cere quam proficere eum, qui doctrina pro-
ficit, & moribus deficit, p̄ter Aristotelem,
quotidiana docet experientia. Non autem
quævis temere, & citra delectum, teneris
puerorum animis obtrudi passa est: sed eos
autores, qui & pietatem, & p̄cepta de mo-
rum virtutibus continerent, proposuit. In
quorum autorum numero, Poëtæ, qui vel
mira ingenij industria clarorum Virorum
egregia facta in exemplū posteritati descri-
pta reliquissent: vel quam breuissimis, ma-
ximeq; illustribus sententijs doctrinam mo-
rum essent complexi, suo quodam iure facile
primas obtinuerūt: vnde & nomen illorum
in maximo cultu, maximaq; veneratione a-
pud optimos quo suis extitisse non ignor-
amus. Plato, philosophiæ quidam sol, huius-
modi Poëtas non dubitat nunc deorum fi-
lios, nunc prophetas appellare. Et tantum

E P I S T .

abest, ut è Repub. sua eiecerit (quod ijs fecisse legitur, qui diuina poëticæ arte ad lasciuiam, turpesq; amores abusi erant) vt & ipse testimonijs eorum v̄sus, & alijs exemplo suo præclarissima ipsorum monumēta euolendi aut̄r fuerit. Sicut eius rei locuples testis est honestissima crebetrimāque apud ipsum Solonis, Tyrtæi, Homeri, Hesiodi, & aliorum melioris notæ mēntio. Socratem, qui ipsius Apollinis oraculo sapiens pronuntiatus est, Euripide Tragico familiarissimè v̄sum esse, neinō nescit. Μετροπόλιστας καὶ ἀντώνης ἀριστέας ab Hesiodo & Pindaro nuncupantur. Strabo autem lib. L de Situ orbis scriptum reliquit, veteres τὸν πρώτην φιλοσοφίαν, ut omnium doctrinarum antiquissimam, philosophiam quandam perhibuisse. Quippe quæ à teneris nos vnguiculis ad viuendicationes perducat, mores atq; affectus edoceat, quæq; gerenda declinandæ sint, quadam cantus suavitate præcipiat. Et quò magis suam erga huiusmodi θεωρίας γρatitudinem testatam redderent, iuvenesq; ad bonarum rerum studia, morumq; integritatem excitarent: statuis ac imaginibus eos honestari, poëmata ipsorum in publicis Deorum celebritatibus, alijsq; conuentibus recitari, optimasq; sententias templorum foribus, tanquani Deo dignas, imò ab ipsis.

Numi-

D E D I C A T.

Numinibus usurpatas, affigi, nec non aureis
preciosisq; materijs insculptas ad omnem
posteritatem conseruari curauerunt. Quem-
admodum ex Platone, Xenophonte, Pausa-
nia, Plutarcho, Athenæo . alijsq; vetustissi-
mis scriptoribus & iam dicta, & alia plura de
Poëtarum excellentia & utilitate cuius ob-
uia sunt : nec patitur epistolæ angustia huc o-
mnia referre. Etsi verò Christianæ professio-
nis homines, sincerae Religionis Pietatisq;
studium non ab huiusmodi autoribus, sed ex
sacro sanctæ Scripturæ fontibus petere debet
& possunt, ut qua sola salutem & aeternam be-
atitudinem per I e s u C h r i s t i veri Dei,
veriç; hominis meritum credentibus para-
tam esse monstreret, præceptaque ad Christiani-
nam vitam utilia copiosissime præscribat:
tamen Poëtarum quocq; (qualium scripta iu-
uentuti proponimus) lectionem & usurpa-
tam, & in non contemnendo precio habitam,
habedamq; esse , grauissima sanctissimorum
in Ecclesia Dei virorum exempla & autori-
ties comprobant : quarum paucissimas, ob-
eos qui parum dextrè de Poëtis sentiunt , in
medium proferre placuit. D. Paulum, ele-
ctum illud Dei omnipotentis organum. Poë-
tarum libros euoluisse, & vt Clemens ait, ad
ædificationem curamq; aliorum, testimonijs
eorum tñ nō erubuisse, Sacrarum literarum

E P I S T .

veritas testatur. Sic Act. 17. vbi Deum esse probat, Aratum vetustissimum poëtam citat. 1. Cor. 15. ex Menandro Comico malorum consortia fugienda monet, quod prauis colloquijs boni mores corrumpantur. Cretensium mores Tit. 1. ex Epimenide vate Cretensi graphicè depingens ait: κρήτες δει τεῦσα, κακὰ θηρία, γαστρές & γυναῖ. Gregorius Nazianzenus, ob excellentiam Theologus dictus, scriptis poëtarum mirè delectatus est, & sacrorum carminum volumen posteritati reliquit: quod non solum priscis temporibus propositum est pueris, ut Socrates, Sozomenus, Orosius & Eutropius scribunt, verum etiam hodie à doctissimis Viris in delicijs habetur. Quid de Iohanne Chrysostomo Patriarcha Constantinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. Anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiā noctu propuluino vsus est? Quid de Eustathio Thessalonicense, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, Commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui virtutum splendor Magni cognomen peperit, verba adscribam, de eorum Poëtarum lectione, qui bonorum hominum dicta factaue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylid-

D E D I C A T I

cylides, Pythagoras, Solon, Tyrtaeus, & alij.
 Sic ergo in Admonitione ad adolescentes,
 quo pacto ex gentilium scriptis proficere
 queant, ait: Θὰ τάτα παρασκευὴ καὶ ποιῆσις,
 καὶ λογοποιία, Κρήτης, Κασσινὸν ἀνθεώπους ἐ-
 μλητέσι, οὗτον ἀν μέλλη πέσει τὸν τύχην θη-
 μέλισσαν ἀφέλεια τις ἔσται. οὐκέ μετ' ὅλιγον: εἰ
 μὲν γὰρ ἐσὶ τις οἰκότης πέσει ἀλλήλες τοῖς λόγοις;
 πείρησον ἀν ὑμῶν αὐτῶν ηγιαστος γένοιτο: εἰ δὲ μή,
 ἀλλὰ τό γε παραληλαθέτας καταμαθεῖν τὸ
 Διοίφανον καὶ μικρὸν τοῖς Βετταῖον τῷ Βελτίονθ.
 Hoc est: Poëtis & Oratoribus omnibus ho-
 minibus utendum, unde futura sit aliqua uti-
 litas, quæ ad animæ faciat ædificationem. Et
 paulò post: Et si nostrorum sermonum atq[ue]
 gentilium vlla est cōuenientia, nobis illorum
 valde conferet noticia: si minus eos saltem
 simul conferendo differentiam discere lice-
 bit, cum ad melioris optionem atq[ue] delectum
 non parum comparatio valeat, & inferiora
 sepe collata sint potioribus ornamento. Nec
 ab his dissentit Philo sapientissimus, dum li-
 bro de Agricultura, de puerorum studijs in
 hunc modum differit: Φυτάσθω δὲ ταῦς μὲν ἡ-
 στικία παιδεῖαν φυχῶν μοχεύματα, ἀν δὲ καρ-
 πὸς, αὐτὸς τίθησται. οὐδὲ δὲ ταῦτα, η τὸ γεά-
 φρον καὶ ἀγαγιώσκει ἔντοχον θητήδεσσι, η τὸ
 παρά

E P I S T.

παρὰ τοφοῖς παιγνᾶς ἀκροῦς ἐρέντα, γυμνα-
 τεῖσα, καὶ η πόρι τὸς ἀπορικὸς λόγυς μελέτη, καὶ
 η σύμπασα τῆς συκελίς παιδίας μάστιξ.
 Quæ verba Latinis auribus sic sonant: Inser-
 ram autem primum in puerilis ætatis ani-
 mas, sureulos, quorum fructus ipsas enutriat.
 Sunt autem hi, scribendi legendiq; certa in-
 dustria, eorum quæ apud sapientes poëtas
 habentur diligens scrutatio, geometria, ora-
 toriaz facultatis meditatio, & vniuersa libe-
 ralis musica. Atq; hæc quidem de Poëtarum
 autoritate & lectione pauq; attigisse, non
 planè εἰπεῖν, sufficiat. Haud enim
 parem humeris susciperem prouinciam, si ex
 singulis Christianis scriptoribus (vt de genti-
 lium myriadibus taceam) Poëtarum & lau-
 des colligere, & osorum calumnijs occurre-
 re conarer. Ego itaq; tantorum virorum iu-
 dicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius
 informandæ mihi quoq; cura incumbit, hæc
 in parte, quod ad optimorum Poëtarum stu-
 dium attinet, labore quidem duro, animo ve-
 rò non ægro consulere studeo, cum hæc me-
 am esse Spartam non ignorem. Mirificè enim
 peritæ rerum antiquitatis, quæ, vt Plato vult,
 οὐδὲν πάντα αἷμα οὐδὲ γυναῖκα διδοῦσθε exemplum
 sequi, & quantum parest, alijs ad idem faci-
 endum autor esse placet. Hac de causa, cum
 labores nostros, quoq; in Comicorum L. scri-
 ptis

D E D I C A T.

ptis ab interitu vindicandis exhausimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduerterem: facile, nunquam satis laudati viri D. Johannis Oporini, Compatriis ac amici mei obseruandiss. consilio acquieui, quo me, ut horum quoq; Poëtarum, quos hic damus, scripta collecta iuuentutis studijs communicarem, incitauit. Theognide ergo γνωμονάτῳ, cū versione & doctissimis E. L. I A E V I N E T I Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmisso, reliquorum autorum omnium scripta ex diuersis hinc inde autoribus congesimus, congesta fideliter interpretati sumus, & ad puerorum captum quam proximè accommodauimus. Nec iuuenilibus ingenijis inutilem hanc nostram operam fore speramus. Castissima enim saluberrimaq; de moribus præcepta proponit, quæ usum non pœnitendum in omnes vitæ huius partes, si rectè percipientur, sint allatura. Præterea Gracæ lingua (quæ compitissima est in his autoribus) cum Latina collatio, non parum emolumenti ad ubiorem eruditionis thesaurum comparandum adferet: ijs præsertim, qui alias viua magistri voce destituti, ipsi sibi præceptores esse in Graeca literatura coguntur: ut plures commoditates, quas præter iuniores etiam adulti hinc haurire possunt, sciens præcream. Neq; pa-

rum tamen doctissima Stobæi interpretatio;
 unde non paucas sententias transcripsimus,
 nos iuuit. Versionum Latino carmine, sui
 cuiq; interpretis nomine præfixo, ne alienis
 nos ornare plumis videremur, subiecimus,
 ut Græcæ elegantia cum Latina melius per-
 spiceretur conuenientia, ab ijs qui iam absq;
 cortice in Græco studio matare queunt. Non-
 dum carmine redditæ, pro nostra tenuitate
 pedibus astrinximus, ita ut quām proximè
 Græca sententia exprimeretur. Alicubi le-
 &tionis varietas margini est aspersa. His om-
 nibus eiusdem, si non carminis, tamen argu-
 menti libellus Senariorum insertus est, ut
 quām absolutissimam de moribus, totaç; vi-
 ta laudabiliter instituenda doctrinam, opti-
 morum hoc Poëtarum Opus teneris puer-
 rum animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri am-
 plissimi, vobis inscribere, librumq; Scholæ
 vestræ consecrare, maximè necessarium duxi-
 tum, ut sub amplissimi nominis vestri pa-
 trocinio (quod quām eximum erga bona-
 rum artium cultores semper extiterit, mani-
 festius est, quām vt nostro præconio indige-
 at) tutus à malevolorum, quorum plena
 sunt omnia, morsibus in communem inuen-
 tutis visum prodiret: tum in primis, vt grati-
 tandem

DE D I C A T.

tandem animi iudicium, licet exiguum, exhibe-
berem pro innumeris Republicæ vestræ in
me beneficijs. Cum enim puerilium studio-
rum partem non postremam Scholæ vestræ
celeberrimè constitutæ, sub optimis præce-
prioribus M. CHRISTOPHERO HOFFA
MANNO, & IOANNI TUMLEROG
(D. CASPARE AQVILA primariam
Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam:
gratitudinis officium videbatur requirere,
tam pro his, quam pro alijs ciuijum vestro-
rum in me meritis, chartaceo hoc munuscu-
lo, cum aliud non esset, restatum omnibus
reddere, memoriam humanitatis vestræ non-
dū apud me senuisse: si forte alij meo exem-
pli excitati meliora, nominis vestro amplissimo
magis conuenientia darent, & tandem
& xagisicæ turpissimum crimen à Christiano
cœtu exulare inciperet. Etsi verò per se satis
exiguum est munusculum hoc, nec dignum
quod cum P. V. officijs conferatur: tamen,
si pro vestro fauore erga liberalia studia & iu-
uentutis honestam institutionem, offerentis
animum respexeritis, nō minus gratum con-
fido futurum, quam si vel Colophonum au-
rum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne
me fallat, per eam, qua omnes φιλομάθες
prosequi soletis, benevolentiam, etiam atq;
ctiam oro. Deus opt. maximus, æternus

Pater

EPIST. DEDICATI

Pater Domini nostri Iesu Christi,
P. V. consilia & actiones ad sui nominis glori-
am, & Ecclesiam, Scholæ communem
salutem dirigat, vosq; omnes in sui agnitione
vera conseruet, Amen. Basilez, ex
Ludo literario ad D. Petrum, 8. Calend.
Febr. Quo die, ut quidam volunt, ante annos 15, 27. Paulus Tarsensis ad pœnitenti-
am reuocatus diuinitus, hostili in Christia-
nos animo deposito, Christi,
dogmata amplexus est: quem-
admodum Lucas Act.
9. scripsit.

P. V.

deditissimus

Iacobus Hertelius
Curiensis.

ELIAS VINETVS

SANCTO LECTORI.

V M ocij plurimum Annō
superiore apud Franciscum
Sangelasium Engulismen-
sis Ecclesiaz Decanum, vi-
rum cūm generis splendō-
re, tum ingenij dexteritate
apprimē nobilem, nactus
fuissem: id totum, quantum per aduersam
valetudinem licuit, in iucundissima Græco-
rum Poëtarum lectione à me contritum est,
qua quidem in re consilium eorum lubens
secutus sum, qui antiquos scriptores eo le-
gendos ordine censem, quo & vixerunt, &
scripserunt: quòd recentiores à vetustiori-
bus semper habeant quidpiam, quod non fa-
cile intelligas, nisi prius illos diligenter lege-
tis. Perlectis igitur, quorum fuit copia, ve-
tustissimis quibusque, cuiusmodi sunt Ho-
merus & Hesiodus, Theognidem tandem in
manus sumpsi: cuius sententias licet graues
esse non dubitarem, eo tamen intellectu mihi
faciles fore sperabam, quòd crederem nil
esse illic quod à posterioribus, quos aliquan-
do legeram, non fuisse luculentius tracta-
tum. Verùm vix dum ē portu solueram, cùm
tot subito emergunt scopuli, tot statim ob-
ortae

ELIA VINETI

ortæ nubes, cœlumque diemque eripiunt oculis, ut à proposito facile his deterritus fuisset: nisi cupido huius conficiendi & quoris me planè obstinata iam inde cepisset, ex quo prium à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumq; veterum scripta prælegi mihi cœpta fuerant, quæ huius Poëtæ sententijs veluti suauissimis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus animo certum esset, quæ ad tam difficilem periculosaq; rem conficiendam conduce-re visa sunt, ea diligenter omnia adhibui, cuiusmodi sunt cum variorum codicum, locorumq; ex eodem autore ab alijs scriptoribus citatorum diligens collatio: tum syncerum & acre amicorum meorum, virorum docte-rum, vna cum meo, iudicium: inter quos PETRVS PANAEIVS, & IACOBVS GVPYLVIS, facile principes. Qua quidem diligentia abscissis, abiectis, transpositis multis, effectum tandem est, vt instituto satisfecerim meo, perlegerim bonum poëtam, eorumq; quæ in eo corrupta erant, bonam magnamq; partem obiter castiga-uerim.

Cæterum cum in eo torus essem, IEHANNI LODOICO TILETANO, typographo diligentissimo, rem patefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi ex eo exempla-
ris gra-

E P I S T O L A.

ris gratia aliquando me contulisset: quam
vbi intellexisset, rogauit vehementer, ut si quid
haberem in eum autorem, quem esset breui
excusurus, communicarem: me sibi, studio-
sisq; omnibus gratum facturum. Id autem
perfacile impetravit ille, quando ineunte hac
estate huc veni, candide lector: cui in tuam
gratiam publicandum tradidi, quicquid fuit
nostrum in Theognidem laboris, quem autem
utinam tam totum restituere omnino potuis-
sem, quam cupiebam. Is enim tam deprava-
tus fuit, tam lacer, tam mancus, ut nulla dili-
gentia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet
vigilijs id præstate potuerim. Quæ res in cau-
fa est, ut in Latinum sermonem à me conuer-
sum non habueris. Quod reliquum igitur hic
desiderabitur, id ab alio interim dum fœlicius
expectabis, nostro hoc labore, quantuluscun-
que est, fruaris, eumq; boni consulas
velim. Vale, Lutetiaz. Calen-
das Sextil. 1543.

B

T H E-

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

S O L O N I S

Ex eodem.

Eps̄ enim omnium rex & dominus est,

Et vel ex mortali bus nemo imperium tale habet.

Eiusdem.

Omnibus hominibus obsita mens deorum est.

Eiusdem Solonis.

Priūm quidē Ionem dominumq̄ regemq̄ precāunt,

Vel legibus bis prosperū successione & gloriā largiasur.

Apollo ad Solonem.

In media nave gubernatoris munere

Subiens, multi Athenienses tibi adorunt adiutores.

Eiusdem Solonis.

Nūc autē Veneris & Bacchi munera grata mihi sunt,

Ec Musarū, qua gaudio homino officiū & recreat.

Eiusdem.

Senesco autem semper multa discessi.

E N I S R E L I Q V I A R V M

Solonis.

E X T Y R T A E , D E V I R -
tute bellica.

A V D A C I A E L A V S .

N On membra dñi mihi vir, nec in precio habendus

Seu virtutis pedū seu gratia lucta: (videtur:

Neg, si Cyclopum habeat magnitudinem & robur,

Ec curvando vineat Thracim Aquilanum;

χειτῶν αὐτῶν.

αὐτὸς γὰρ πάνταν Βασιλεὺς καὶ βασιλεὺς ἐπει
ἀθανάτων τε, οὐδὲ τοῖς ἑρόεσσι βασιλεὺς ἀλλα Θεός.
Ἐπί αὐτῶν.

παντὶ δὲ ἀθανάτων ἀφαιτητὸν θόρυβον ἀνθεώποισι.
Ἐπί αὐτῶν.

πρῶτα μὲν ἐνχόμενοι διὰ βερούδην Βασιλῆς,
Φεγμοῖς τοῖς δὲ τύχοις ἀγαθοῖς καὶ κῦδοσι ἐπάσχουν.

Δοτόλλων πρὸς σόλωντα.

Ἴστο μέστοις βασιλεῖς τῆς Λεβαντήρων ἔργων
ἐνθιάσιν, πολλοὶ τοὶ ἀθηναῖοι θετίσαροι.

Ἐπί αὐτῶν σόλωντο.

ἔργα τῆς Λευκογλυφῆς τοῦ μοι Φίλα, καὶ δικαίου,
. καὶ μετέπειτα, ἀτίθητον ἀνδράσιν εὑθεστιώτες.

Ἐπί αὐτῶν.

γεράσκει δὲ αὖτε πολλὰ διδασκόμενος.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΣΩΑΘΡΩΝ συζητήσεων.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΡΤΑΙΟΥ,
πορί πολεμικῆς δέστης.

ΒΙΒΛΙΝΟΣ ΤΟΛΜΗΣ.

Οττὸν ἀγμητσαίμενον, εἴτε λέγων ἀνδρας τιθέντος,
εἴτε ποδῶν δέστης, εἴτε πολασμοσιωῆς:
καὶ εἰ λακλάτων μὲν ἔχοις μέγυεθός τε βίλος τε,
τικάρη τῇ θάλασσῃ προσκατεβόλειον.

Et forma sit vel ipso Tithono præstantior,

*Et locupletior quam aus Midas aut Cinyras reges,
Neg, si Tantalidem Pelopem regno vincat,*

Linguamq, Adrasti suanissimam habeat.

*Neg, si gloriae omnem præter bellicam fortitudinem
Non enim vir bonus est in bello, (habeat,*

Si non sustineat cedem videre cruentam,

Et propius hostem stare cupiat.

Hac virtus est, hoc optimum inter homines præmium,

Et maxime decorat virum iunenem, à quo geritur.

Commune hoo bonum est cunctati, & universo populo,

*Si quis vir progressus inter pugnantes in prima acie
Costater, turpisq, fuga prorsus obliuiscatur, (maneat,*

Vitam & animum patientem obijcens periculo.

Animetq, ad mortem obeuntem proximum virum a-

Hic vir bonus est in bello. (stans:

Statim vero hostium in fugas vertis phalanges.

Asperas, suaq, industria prelii fluctus regit,

Ipse aut in prima acie prostratus chara amittit vitam,

Cunctatem, & populos, & patrem honestans:

Multis per peccatum & scutum rotundum vulneribus,

Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.

Hunc vero lugent pariter iunenes, senesq, (tur.

Ecce grani desiderio tota cuncta funus ipsius prosequi-

Huius sepulchrū, et liberi inter homines præclaris sunt,

Itemq, nepotes, & omne posterum genus.

οὐδὲ εἰ τιθωνοῖο Φυλεὶ χαριέστεροῦ ἔη,
 πλειότεροῦ μίδεσσι καὶ τὸν γάρ πλέον:
 οὐδὲ εἰ ταυταλίδεσσι πέλοπος Βασιλεύεροῦ ἔη, τύραννος
 γιλώσας δ' ἀδρήτης μὴ λιχόγηρν ἔχει. βάθος
 οὐδὲ εἰ πᾶσαν ἔχει δέξαν, πλειὸν Θάριδος ἀλκῆς.
 οὐδὲ ἀντράγαθος γίγνεται εἰς πολέμω,
 εἰκῇ τετλαίη μὲν ὄρεων Φέρον αἰματόεντας,
 καὶ ἐπίσιαν ὁρέγοιτο ἐγκύθειν ισάμενον.
 οὐδὲ δρεπή, τόδ' αεθλον σε ανθρώποισιν ἀριστον,
 Λακωνίον τε Φέρρη γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
 Ξωὸν δ' εἰσ λὸν τὸ τε πόλης τε πατρί τε δῆμω,
 οσις ἀντράγαθος εἰς πειράχοισι μὲν
 πολεμέας, αἰχράς δὲ Φυγῆς ἐπιπάγχυ λάβηται.
 Φυχεὶς καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενον:
 Θαρσών δὲ πειστοῦ τὸ πλησίον ἀνδρα παρεῖται:
 οὗτος δὲ αντράγαθος γίγνεται εἰς πολέμω.
 αὐτῷ δὲ δυτικέων ἀνδρῶν ἐτρεψε Φάλαγγας
 τρηχείας, πατέρη τὸ ἔχεις λῦμα μάχης.
 οὗτος δὲ σε πειράχοισι πεσὼν Θύλον ὄλεσσε θυμὸν,
 ἃσυ τε καὶ λαὸς καὶ πατέρεν πολεῖσας:
 πολλὰ Διεῖσέργονοι καὶ ἀστίδοι ὁμφαλούσατο,
 καὶ Διεῖσέργητο πεόσθεν ἐληλαυνόντο.
 πόνον δὲ ὄλοφύρεσσι μὲν ὅμως νεοί, ηδὲ γέροντες,
 δέγαλέων δὲ πόθῳ πᾶσα λέκηδε πόλις.
 καὶ τύμβοι, καὶ παιδεῖς εἰς ανθρώποις δέσμηνοι,
 καὶ παιδαγωγαῖς, καὶ γέροντοι εἰς οπίστας.

Nunquam eius bona gloria interset: neq; nomen ipsius.
Sed quamvis sub terra sit, manet immortalis.
Quem se fortiter gerentem, manentēq; & pugnantem,
Pro patria & liberis vehemens Mars peremersi.
Quod si effugerit sorte mortis longū inducentis sopore,
Et uictoria potius splendidā gloriā pugna auferat,
Ipsum ex equo onus innenesq; senesq; colunt,
Multisq; incundis affectus ad orcum abit.
Senescens autem inter cines praecepsit, neq; quis illum
Ledere, nec irreuerenter nec iniustè cupit.
Omnesq; in sedibus iuuenes simul & aequales
Loco cedunt ei, quiq; maiores nati sunt.
Huius igitur virtutis ad summū permenire, nunc ali-
Natur animo, non remittens bellum. (quis
Eiusdem : aliâs Callini.
Quando torperis? quando strenuam haberi animam
O iuuenes? an non veremini vicinos,
Ob tantam ignauiam? In pace autem vobis videmini
Sedera: sed bellum totam regionem infestat.
Quin scutum aliquis arte in praedio hosti obtendat:
Et aliquis moriens ultimò sagulum emitat.
Honori enim est & ornamento viro, pugnare
Pro patria & liberis & tenera uxore
Aduersus hostes. Mors autem aderit, quandoeung;
Parca destinauerint. Sed age quispia rectà perga
Extenso in alienum gladio, & sub scuto forte pectus
Fons

S E N T E N T I A I.

ὅτε ποτε θεός ἐσθιαντοι, καὶ δόκιμον αὐτῷ,
 ἀλλά τὸ ποτὲ γῆς πορέαν γίγνεται ἀθάνατον.
 ὃν τινὲς δέρισθαι, μηδοντά τε, μαρτύριον τε
 γῆς πέρι καὶ πάιδων Θεοῦ Λρης ὄλεσκη.
 εἰ δὲ Φύγει μὲν ληφα ταπεινεῖς Θεατάται,
 νικήσας δὲ αἰχμῆς ἀγαθὸν εὔχεται ἔλοι,
 πάντες μὲν τιμῶν οὐμῶν γέοι, ηδὲ παλαιοί,
 πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
 γηράσκων δὲ αἰσθίτι μεταπέπειρ, ἀδέ τις αὐτῷ
 βλάπτει, ετέλεστος δέ τε δίκης ἐθέλει.
 πάντες δὲ οὐ θώκεισιν οὐμῶν γέοι, οἱ γενιατές αὐτὸν
 ἀκροστοῖς χάρησ, οἱ τε παλαιότεροι.
 ταύτης νωτίας τις ἀπέρι δέρεταις εἰς ἀκρον ἵκεσθαι
 περάσθω, Θυμὸν μὴ μεθιστεί πολέμου.

Ἐπί αὐτῷ, ή Καλλίνυ.

μέχρις τούτου λακόδαθε; πότεν ἄλκιμον εἶχετε Θυμὸν;
 οὐδέοις; καὶ δέποτε ἀμφιπορικήνονται,
 ἀδελίκο μεθιστεῖς; οὐ εἰρητην δέκατε
 ηδὲ, ἀτάρ πολέμῳ γαῖαν ἀπασταν ἔχει.

* εὖν τις ἀστίδα Θέατρον ἔστις πατερίδας πολεμίζων. * Hunc
 λαί τις δοτεθήσκων γένεταις πολεμίζων. hexame-
 τrum D.
 τιμῆν τε γάρ εἰς καὶ ἀγαθὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
 γῆς πέρι, καὶ πάιδων, λεχειδίης τὸ ἀλόχοο
 διπλενέσσι. Θάνατος δέ τετελέσθαι, ὅππότε κεν δὴ
 μοῖραι Θητελώσωσθε. ἀλλά τις ιθὺς ἵτω,
 ἔγκριτος ἀναχόμενος, καὶ τὸ ἀστίδες ἄλκιμον ἥτορ
 ἔλσας

Foneat, cùm primum incipit committi pugna.
Non enim mortem effugere fatale est

Virū, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
Sape quis elapsus è pugna sonorū telorum

Enadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:

Illum vero magnus & prauus deslent si quid passus
Vniverſus enim populus virū fortē desiderat (fuerit.

Defunctum, viuentem vero instar semides colit.
Nam corām intuentur illum velut turrim:

Quippe solus mulierum aquat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Herculis genus inuictum estis:

Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis.
Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,

Quin recta quisq; hostibus scutum obuertat
Inuisam amissurus animam, morēisq; nigrum,

Sed solis splendori gratum subiturus fatum.

Noſtis enim quam grauia ſint Martis luctuosi opera,

Noſtis etiam impetum permolesti belli,

Et quandoq; fugiſtis ipſi, quandoq; alios fugiſtis,

Inuenies, utrumq; ſatis experti eſtis.

Nam ex illis qui audent una perſiſtentis

Cominus in poſtes aduersos impetum facere,

Perpauſi occidunt, retroq; feruant populum:

Timidorum autem virorum onus perit virtus.

Ἐλσας γράπεωτοι μηγυμάνις τολέμεις.

Ζύγαρτας Θάνατόν γε Φυγὴν είμαρμάνον ἐσὶ μ
ἄνδρ, οὐδ' εἰ περγούντων γέρθε άθανάτων.
τολλάκι δηϊότητα Φυγὴν καὶ δύπον ἀκόντων
ἔρχεται, οὐδὲ εἴκα μοῖρα λίχει Θανάτου.
ἄλλ' οὐ μὴν τούτης ἐμπατεῖ δῆμεια Φίλοι, οὐδὲ ποθήσεις;
τὸν δ' ὄλιγον σενάχη, καὶ μέγας, ην τι τάσθη,
λαῶ γνὰξύμπαντι ποθεῖτερος φρονθος άνδρος
Θυησκοντος, ζώαν δ' ἄξιον ημιθέαμ.
ώστερ γάρ μιν πάργον οὐ διφθαλμοῖσιν ὀρῶσιν,
ἔρδοι γνὰς τολλῶν ἄξια μὲν θεοῦ εἰμι.

Ἐπι αὐτῷ.

Ἄλλ' Ηρακλῆς γνὰς ἀνίκητον γέρθε οὐδεις:

Ταρσῆται, τόπω γενεῖς αὐχένα λιξάντες.

μηδὲν ἀνδρῶν πληθὺα δῆμιαίνετε, μηδὲ Φοβεῖσθε,
ιδίας δ' εἰς περιμάχης αποίδειντες,
ἐκθεῖσαν μὲν Ψυχὴν Θέμενος, Θανάτου δὲ μελαινας
αὐγαῖσιν ληγας ησλίσιο Φίλοις.

ἵτε γνὰς ἀρετας πελιδακρύταις ἔργον δέριδηλαι,

εὗ δ' οργύλειον ἐδάητο δέργαλές τολέμεις.

ζητεῖ Φοργόντων τε διωκόντων τὸν εγκέδωτον,

ἄντοι. άλλοι Φοτέρων δ' εἰς λόρον ήλάσσατε.

οἱ μὲν γνὰς τολμῶσι παράλληλοισι μηνούτες,

εἰς τὸν αὐγορχεδίων καὶ περιμάχης ιένται,

παυρότεροι Θυησκοται, σένεσι δὲ λαὸν επίσιμοι.

τρεπάντων δὲνδρῶν πᾶσι διτέλωλ δέρεται

Vix autem aliquis verbis explicare posse,

Quanta incurrat mala vir qui se turpiter dederit,
Ignominiosum namq; est tergum faniare

L'iri fugientis in aduerso pratio.

Turpe quoq; est cadaver in puluere prostratum,

Aq; tergo hasta cuspide vulneratum.

Sed progressus quispiam maneat firmus veroq; pede

Terra infixo, labia densibus premordens :

Femora & tibiae inferne, nec non pectus humerosq;

Lati clypei umbone contingens.

Dextra vero manu validam hastam torqueat,

Terribilemq; in capite crista excutiat.

Fortia aggrediens facta discat bellare,

Nec a rebus procul absit clypeum gerens.

Sed congregiens quispiam, communis longa hasta

Vel gladio percussurus socium sibi accipiat :

Pedem pedi innagens, clypeumq; clypeo admonens,

Nec non crista crista, galeamq; aptans galea,

Pectori q; obuerso pectore contra hostem pugnet,

Vel gladii capulo, vel hastae praelonga arrepta.

Vos aut leuis armatura milites sub scuta aliunde alij

Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,

Hastasq; laues coniugete in hostes,

Vestrarum prope armaturam permanentes.

Eiusdem.

Præclarum est, in prima acie si occidat

S E N T E N T I A E.

Ἄδεις δ' ἄν ποτε ταῦτα λέγων ἀνίσθεντος ἔκαστον
οὐας, ἀν αἰχρὰ πάθη, γίγνεται ἀνδρὶ κακὰ.
Δέγαλέοντος δὲ ὅπισθε μετάφρενόν εἴτι δαιζόμενος
ἀνδρὸς Φεύγοντος δημώτη πολέμω.

αἰχρὸς δὲ εἰς νέκυς λατακείμενος δὲ λενίστη
νωτον ὅπισθεντος αἰχμῇ διερὸς ἐληλαμδίθ.

ἄλλά τις εὖ Διονῖσος μενέτω ποστὶν ἀμφοτέροις
σηριχθεὶς ὅπῃ γῆς, χεῖλον δὲ διέστι δακῶμεν:
μηρὸς τε λενίμας τε λάτω, καὶ σέρνει καὶ ἄμνες
ἀστίδος ἐνεργεῖς γαστρὶ καλυψάμενος.

Δέξιτερον δὲ χρέοι τινασσέτω ὅβριμον ἐγχόθ,
λειτίτω γέ λόφον διὸν τοῦτον καεφαλῆς.

Ἐρδῶν δὲ ὅβριμα ἕργα διδασκέσθω πολεμίζομεν,
μηδὲ σκτὸς Βελέων εἰσάτω ἀστίδος ἔχωμεν.

ἄλλά τις ἐγγὺς ιὼν, αὐτοχεῖδον ἐγχεῖ μακρῷ
ἢ ξίφῳ ἐτάξων δημίου ἀνδρὶ ἐλέτω:

χεὶς πόδα πάρ ποδίθεις, καὶ ἐπ' ἀστίδος ἀστίδος ἔρει-
στο γέ λόφον τε λόφῳ, καὶ λιωένιον λιωέη. (σασο-

χεὶς σέρνον τέρνω πεπαλημδίθος ἀνδρὶ μαχέσθω,
ἢ ξίφῳ καώπλεω, ἢ δόρυ μακρὸν ἐλῶμεν.

Οὐκέτι δὲ ὡργυμένης τοῦτον ἀστίδος ἄλλοθεν ἄλλοθεν
πιώσοντες, μεγάλοις βάλλετε χερμαδίοις,

θέρασί τε ζευσοῖσιν ἀκοντίζοντες εἰς ἀυτὸς,
ταῖσι παντοπλίαις πλησίον ισάμενοι.

Ἐπ' αὐτῷ.

τεθνάμεναι γέ καλὸν ὅπῃ περιμάχοισι πεσόνται.

Vir bonus, pro patria sua pugnans.

At qui urbe sua pinguibusq; aruis relictis

Mendicare cogitur, omnium est miserrimus;
Cum chara maire vagans, & sene parente,

Cumq; parvulis filijs, & adolescentula uxore,
Innisus namq; erit ad quoscunq; permanenter,

Indigentia vietus & odiosa pauperate.

Genua suum infamat, & formam decoram turpat,

Omnis generis anxietas, & mala cum sequuntur.
Tandem sic errantem hominem nulla (decori) cura

Afficit, nec pudor ullus in posterum est ei.

At nos animo forti pro terra hac pugnemus, & pro lis-
Moriatur, nequaquam vita parcens. (beru-

O inueni, artè è inuicem sancti pugnare,

Negq; turpis fuga, aut timoris uitium facite.

Sed magnum fortemq; concipere animo impetuus:

Nec pugnantes adversus hostes vita rationē habete.

Veteranis autem, quorum genua nō amplius sunt agi-

Grandenis relictis nē fugite. (lxx)

Turpe ensis est, si in prima acie postratus

Iaceat ante innenes vir senior.

Candidum iam habens caput, barbamq; canam,

Animaui efflans fortem in puluere,

* Fortè *Cruenta charis manibus pudenda regens,*

paren- *Qua oculis inueni & turpe & indignum est,*

chesi in- *Et denudata corpora; * innenes autem prorsus decet,*

cludēda

funt*.

ΣΕΝΤΕΝΤΙΑΣ.

ἄνδρά γαδόν, πορίη τατείδε μαρνάμεσθαι.
 Τὸν δὲ αὐτὸν περιπόντα πόλιν καὶ τίονας ἀγέρεται
 πίσχεύει, τάνταν ἐσ' ανιηρότατον:
 πλαζόμενον σωματεῖ φίλη καὶ τατεῖ γέρεσται,
 παῖς τε σωματεῖ μικροῖς, θερισθῆται ἀλόχω.
 ὁ χθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσεσται: τοις δὲ οἰκηταῖς,
 ληπτοσοσιόν τ' εἴκαντο καὶ συγερῆται νίνι.
 αὐχιώδες γένεται, κατὰ δὲ ἀγλαὸν εἰδένεται.
 τῶσα δὲ ἀθυμία καὶ οἰκατότης ἀπεταῖ.
 εἴδετος δὲ τοις ἀλωρικής ἀδεμίᾳ ὥρη
 γίγνεται, τοτὲ αἰδὼς εἰς ὅπίσιν τελέτην.
 Θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα, καὶ πορίπολισται
 Θησπίων, Ψυχέων μηκέτι Φεδόμενοι.
 ἄλλοι δὲ μέχεαθε ταράττοντες μιλῶντες,
 μηδὲ Φυγῆς αἰχρᾶς αρχεῖται, μηδὲ Φόβος.
 ἄλλοι μέγαν ποιεῖτε καὶ ἀλκιμονέστε Φρεσὸν Θυμόν,
 μηδὲ Φιλοψυχῆτε ἀνδράσι μαρνάμενοι.
 τὸς δὲ παλαιογέρεας, ὃν ἔκεται γάνατος ἐλαφρὰ,
 μὴ θεαταλεῖποντες Φεύγετε τὸς γεραιών.
 αὐχρὸν γὰρ δὴ τότο μὲν πομάχεισι πεσόντα
 θηδη λακκὸν ἔχοντα Κάρη, πολιόν τε γέρεμ,
 Θυμὸν διπονέοντες ἀλκιμονέστε Λεονίη.
 αἰματόεστε αἰδοῖα φίλαις στοχερσὶν ἔχοντας,
 αἰχρέας τά γε ὑφθαλμοῖς καὶ γεμεσητὸν ιδεῖμ,
 καὶ γέρας γυμνωθέντας θέοντες τὸν τάντον ἐπέσικεν.

N A V M A C H I I

Ut puberatius flos sit eis pulcher *.
Viris quidē mortalibus, et mulierib. visu amabilis rit.
Est, viriū adhuc strenuus aut, si in prima acie cecides
Sed progressus ad pugnā quispiam maneat viroq; post
Terra infixo, labia dentibus premordens.

F I N I S C A R M I N V M

Tyrtæi.

E X N A V M A C H I I S C R I-
ptis sententiaz.

P Uchrum sancē est, corpus castum habere, intā-
Et amq; manere
Virginem, & puris semper cogitationibus delectari:
Nec onus circa laboriosa ilia gestareno,
Nec dolores trementem suspicioſos Lucina:
Sed permanere quasi reginā imbecillissimū mulierum;
Oculum anima ſplendidum ad eam vitam erigendo,
In qua glorioſe veraq; sunt nuptiae, ubi commixta
Divinis verbis lumine plenaſ meditationes parit.
Quod si te aliena vita deſiderium capit,
De iſta quoq; praeſcieſ dicam, quo te oporteat confidere
Navigationem, ut aiunt, ſecundam animo loco.
Hic tibiſit maritus, quem parentes decreuerint:
Et ſi fuerit prudens, feliciflma es: ſin aliter
Verum fortita fueris, ferre & ipſum oportet..

Sed

S E N T E N T I A E.

ὅφρ' ἄρα τὸν οὐκέτι ἀγλαὸν ἀνθεῖται εἶχεν.
 ἀνδράσι μὲν θυτοῖσιν ίδειν, ἐρατὸς δὲ γυναικῶν
 ζωὸς εἰναι, καλὸς δὲ σύντεομάχοισι πεισθῆναι.
 ἀλλὰ τις εὖ λέγει τοις μεντότω ποσὶν ἀμφοτέροισι
 σημειώθεις ὅπῃ γῆς, χῆλοι δὲ δέδοσι δακῶν.

T E L O S TΩΝ

Τυρταίς.

[ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΥΜΑ-
 χίΩΝ, γυναικικά.

Kαλὸν μὲν, δέμας ἀγνὸν εἶχεν, ἀδρυῆτά τε μί-
 μηδὲ
 παρθενικὲν, καθαροῖσι τὸν αἵματα μελεδήμασι χαίρει :
 μή τε βαρυτλήτων λαγόνων πέρι Φόρτον ἀγαπᾷ,
 μή τε πόνου προμέτανταν ἀγάσσενον εἰλθύηκε :
 ἀλλ' ηδὲ βασίλειαν ἀφαιρῶν Θηλυτεράων,
 Ψυχῆς ομματα φαῖνον πέρι βιότοιο χέρσαν,
 ἐνθαγάμοις θεοῖς καὶ ἀληθέεις, ἐνθαμιγένσαν
 θεωτεσίοις ἐπέεισαν νοήματα φάει τίκτε.
 οἱ δέ σε καὶ ξυνιοῦ πόθε Βιότοιο θεοῖς,
 καὶ τῦτο προδακτὸς ἱρέων, πῶς ξενῆ σε πορῆσας
 τὴν πλάνην, ὡς Φασιν. τὸ δεύτερον ἔνθρον θυμῷ.
 ἔτσι σοί πόσις γέτε, ὃν ἀντερίσας τοκῆσες :
 Καὶ μὲν ἡ πινυτὸς, σὺ μακαρτάγη : εἰ δέ κεν ἄλλως
 ἀγέρα μοιρήσαι, Φέρει καὶ τῦτον ἀνάγκη.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

S E N T E N T I A E.

Apollo ad Solonem.

Puppe gubernator medias stans dirige cursus :
Subsidio multi venient, ne differ, Athenis.

Eiusdem Solonis.

Grataq, sunt Veneris nobis, & dulcia Bacchi,

Quaq, virtus Musa munera lata ferunt.

Eiusdem.

Dum propere ad senium, discere multa libet.

Finis carminum Solonis.

E T Y R T Æ O, C L A V D.

Monsello interprete.

N On ego vel cursus, vel clara nomina laeta,
Commemorare virum nec celebrare velim :
Nec si corporeus Cyclopas viribus aequet,
Et celerem currens ante uolet boream :
Nec si Tithono fuerit formosior ipso,
Sicq, Midas longè dicitur, aut Cinyra :
Nec si vel Pelope audaci mage regius esset,
Linguaq, Adrastao plena lepore fluat :
Nec si Ieus omnis fores huic, nisi bellica virtus :
In bello quoniam strenuus esse nequit,
Si non sustinuat eadem spectare cruentam,
Conserat & denso primus in hoste manum.
Illa quidem virtus, abq, optima pramia ferris
A iuueni ingenti nec sine laude solent.
Spes & fida salus populi est totius & viris.
Qui primos inter conciua arma gerit :

Nec

Nec fugere omnino didicit, nec vertere terga,
 Audaci est animo: sunt a pericla subit.
 Horraturq; mori socium, & discrimina ferre,
 Ille vir in bello strenuus unus erit.
 Jamq; hostile premens magna vi contudit agmen,
 Rexis & arbitrio nobile Martis opus:
 Act tandem occubuit confossus in ordine primo,
 Nobilitans patriam, nobilitansq; patrem,
 Postquam ictus crebros dissecto umbone recepit,
 Vndiq; vulneribus saucia membra gerens.
 Illum omnes pariter deslent iuuenesq; senesq;,
 Et summa exequias vrbs pietate facit.
 Multus bonos tumulo, natisq; rependitur eius,
 Et soboli illorum, que genus inde trahet.
 Non decus illius, celebri nec fama peribit:
 Immortalis enim est, sit licer in tumulo.
 Quisquis in arma illens, nec saeo a Marte recedens,
 Pro patria & natis fortiter occiderit:
 Si vero incolus mortem vitare acerbam,
 Rettuleritq; suo parta trophya manu.
 Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;,
 Et bona percipiens plurima latu obit:
 Affectus senio toti gratissimus vrbi est,
 Proorsus & bunc ipsum ledere quisq; canet.
 Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
 Nullus & aequalis se equiparare velit.
 Ergo aliquis tante virtute tangere culmen
 Conetur, teto pectora bella petens.

S E N T E N T I A E.

Eiusdem, vel Callini.

O iuuenes, quid vult sibi tanta ignavia? vbinam
Sunt animi? num de finitimiis rubor est
Segniciem ob vestram? secura pace potiri.

Creditis: at bella patria tota tremit.

Quilibet audacter maioria surgat ad arma:

Atq; aliquis moriens ultima tela vibret.

Pro patria pulchrum est, natisq; & coniuge chara
Pugnare, & valida bella ciere manu.

Mors aderit, cum fata volent, iam quis mihi recta
Prodeat in pugnam, cum cito cepta fuit,

Tollens terribili gladium virtute, tegensq;

Fortia pragrandi pectora sub clypeo?

Effugere haud ulli mortem conceditur, et si
A superis ortum duceret ipse suum:

Sape quis à bello, relisq; reuersus, & hoste,
Repperit in proprijs adibus exsuum:

Nec ramen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

Illum autem defles cum iuniori senex.

Quippe sui desiderium post fata relinquit
Fortis, at in vita est semideo similis.

Conficitur siquidem veluti fortissima turris:
Nam que multi agerent, omnia solus agit.

Eiusdem.

Alcida sed enim genus insuperabile, fortis

Est animo: nondum flexa louris facies.

Vos ne turba virum. densu ne terreat hostis:

Omnis in aduersos obvia tela gerat.

Inuisamq; adeò si tuens abrumpere vicam,

T Y R T A E I

Principis cursu malis obiro semel.
Nostis enim quam sine horrencia pralia Martis,
Nostis & armigera quanta sit ira dea.
Terga cecidistis partum, partimq; fugati
Estis, & experti scitis virum, sati:
Qui perstans simul, & primi certamina tentare,
Audentes animo cominus arma sequi,
Perpaci moriuntur, & a tergo agmina seruant:
Ast hominis timidi gloria tota perit.
Vix mala quis verbis perstringere singula posse,
Qua vir, qui in bello turpia gesit: habet:
Nempe ingens ignominia est, fugitare paratus
Lethali gladio terga secare viti:
Turpe & puluera stratum tellure cadaver,
Dorsa gerens crebris saucia vulneribus.
Progrediens aliqui maneat pede firmus veroq;
In terra, stricto dente labella premens:
Et lacum obiectens clypeum protendat ad iactus,
Qui femora atq; humeros, pectus & omne regat:
Atq; manu dextra robustam torqueat hastam,
Et summo pendens vertice crista tremat.
Fortiterarma mouens, bellandi exerceat arem:
Nec procul a telis perflet habens clypeum.
Congredions aliquis gladium vibrando, vel hastam,
In pugnam, socium cominus accipiat.
Cum pedibusq; pedes, cum scutis scuta coaptans,
Cum crista cristam, cum galea galeam:
Ex pectus iungens cum pectori, pugnet in hostem,
Sic tenens hastam, sive tenens gladium.

S E N T E N T I A B.

At vos, qui lenibus nudis trepidatis in armis,
Grandia praelata mittite saxa manu:
Atq; hostes contra seretes torqueat sagittas:
Nec quis ab armatis austus abesse viris.

Eiusdem.

Gloria magna viri est, qui primas ante phalangas
Occuluit, patria nomine bella gerens.

At miserum est, aliquis patria cum pulsus & agris,
Mendicans victum querit ubiq; suam,

Et chara cum matre, sene & genitore vagatur,
Vxorem iuuenem & pignora parvata habens.

Namq; odiosus erit, quamcunq; migraris in urbem,
Ut qui pauperiem, pergraue gestet onus,

Et genus infamas, & formatur patet honorem:
Denique & anxietas & dolor omnis adest.

Atq; viri tandem per tot discrimina trahi

Quis pudor? aut que animum tangere cura potest?
Hic nos pro patria, & natu moriamur in armis,

Nec vitam metuas perdere quisq; suam.

O iuuenes propè conforti Mauortio obire

Prelia, nec turpi vertite tergamo mesu:

Audaces quin esse animis, & pectore forti,
Inter pugnandum nec sit ebire graue.

At quei iam nec membra vigent, & quassapeditum vis,
In bello pudent deseruisse senes.

Infame hoc & turpe nimis, iuuenum ante caseruam
In primis senior si cedat agminibus:

Canos iamq; gerens barba, capitiq; capillos,
Exhalans animam pulmo tam per humum:

Atq;

Atq; tenens manibus respersa cruore pudenda,
Cernenda iram non nisi luminibus:
Omnia persimili iuueni, conamine magno
Ut pubertati flos sibi detur, agit.

Ille oculus hominum gratus, dum viuit, habet us:
Strenuus et primus casus in agminibus.
Progediens aliquis maneat pede firmo vitoq;
In terra, stricto dente labella premens.

E N A V M A C H I O, S I M. V A L.
lamberto interprete.

Experiem veneris satius mansisse, pudore
Indomito, & puris meditari gaudia curis:
Atq; utero nullum grauidanti tollere pondus,
Lucina & duros non formidare labores.
Ast in foemineo reginam accumbere cætu,
Mentis eò vita mittentem lumina, verum
In qua connubium pulcrumq; iugatur, & in qua
Divinus claros monitis parit obsita sensus.
Quod si te ignora vita subit alta cupido,
Dicam equidem prudens, qua tu ratione secundis
Hanc ducas nauem ventis, ac pectora lato.
Hic tibi sit coniux quem decreuere parentes.
Viues, si fueris prudentem nacta beatè:
Sin secus, hunc animo fas est tolerare libenter.
Quod si quid suadens prudentis fuderit ore,
Obsequitor: morum nec sit discordia, blandis
Ac porcius verbis tristes huic exime cutas.
Est indignanti coniux doctrina marito,
Ille foris tractet que posse munera terum: